

Všechno, co nacházíme u Ježíše, prošlo nejprve Mariiným Srdcem. Svátkem tohoto měsíce (jež je svátkem také naší kaple Centra Aletti v Olomouci) slavíme rovněž naše zrození pro Krista díky Marii. Pokračujme v ikonografické meditaci těch tajemství, která nás v liturgickém roce doprovázejí a živí naše srdce. Co lze vyčíst z obrazu Zvěstování?

Archanděl Gabriel se obrací na Pannu Marii, která představuje celé lidstvo. Hlavní osobou setkání anděla s Marií je

Boží Slovo, které Maria přijímá se skloněnou hlavou, což je ikonografický výraz souhlasu, sebeodevzdání, kenoze, dokonce (podle některých církevních otců) znak panenství: Netvořím svůj život já, ale učiň tak ty, Pane! Anděl k Marii promluví: „Neboj se, Maria, neboť jsi našla milost u Boha.“ (Lk 1,30) *Nalézt milost u někoho* je obrat semitské milostné poezie a znamená *někomu se zalíbit* – když se někdo v naší přítomnosti cítí velmi dobře. Andělova slova vyjadřují tedy rovněž: Maria, líbíš se Pánu, On se v tvé přítomnosti cítí velmi dobře – raduj se z toho! Proč se Pán cítí dobře v přítomnosti Marie? Protože ona mu postupuje místo, vyprazdňuje se a dává mu prostor, aby mohl přijít On sám osobně. Odtud jsou odvozena všechna pojmenování Marie: *stánek Nejvyššího, dům Boží, chrám Páně*.

Žena v sobě nese tajemství života: je Eva-Život, jež udržuje při životě, dodává život a chrání každou částičku stvoření. Žena je bytí, lůno tvorstva. Odpověď biblických autorů na otázku, v čem spočívá život a odkud pochází, je náboženská: každý život pochází od Boha, jenž je „Živý“. „Má duše žízní po Bohu, po živém Bohu.“ (Žl 42,3) Bůh při stvoření spojuje svůj život se všemi bytostmi prostřednictvím svého požehnání: „Plodte a množte se, naplňte zemi a podmaňte si ji! Vládněte nad mořskými rybami, nad nebeskými ptáky i nade všemi živými tvory, kteří se pohybují po zemi.“ (Gn 1,28) A prostřednictvím tohoto požehnání Bible vysvětluje plodnost země, život rostlin, množení zvířat. Zvláštním způsobem byl požehnan první lidský pár: „Bůh jim požehnal.“ (Gn 1,28) Vzhledem k tomu, že člověk byl stvořen k obrazu Božímu (srv. Gn 1,26–27), dýchá Ducha, kterého mu Stvořitel vdechl do tváře. Bůh je pro člověka „jeho Tvůrce, který mu vdechl činnou duši“. (Mdr 15,11)

Maria je nazvána v andělově pozdravu *milostiplnou* a „požehnanou mezi ženami“. (Lk 1,28) Podílí se na plodnosti zcela výjimečným způsobem: bude povolána dát lidský život tomu, kdo o sobě řekne: „Já jsem Cesta, Pravda a Život“. (Jan 14,6) Jestliže v biblickém kontextu je to Duch Boží, který udržuje život, na Marii musí sestoupit zcela ojedinělým způsobem. Z hlediska teologického se člověk může

rozvíjet: nemůže se ale stát andělem, protože by přestal být člověkem, a nemůže se stát ani nižším stvořením pod svůj druh. Avšak Člověk v Synu Marie se stal Bohem, který se nezříká lidské přirozenosti. Anděl, stvoření nebeské, sestupuje při Zvěstování na zem, protože země – v tomto případě Bohorodička – je povolána k tomu, aby se stala nebeským obydlím. Scéna Zvěstování se tak odehrává také v posvátném prostředí: starodávný chrám je zcela zastíněn, Maria sama se stává chrámem Nejvyššího, zastíněna Duchem. Bůh se musí narodit v lidských podmínkách. Lidský život se podstatně liší od života ostatních pozemských bytostí, protože člověk má rozum a svobodu. Proto se také od Marie, aby mohla život přijmout a dát, vyžaduje, aby znala to, co se má stát, a mohla s tím svobodně souhlasit.

Maria drží v rukou člunek s červeným vláknem. Za tímto zobrazením tušíme hloubku, která nemá obdoby: Maria převádí v obraz to, co uslyšela – tká obraz, tedy tělo Slova Božího. Mariánská spiritualita je pomyslný „tlumočník“, který jazyk Slova překládá do řeči Obrazu. Z tohoto důvodu je ideálem každého křesťana (a každý je k tomu volán) stát se Matkou Boží v duchu slov, která nám odkázal sám Kristus: „Kdo je moje matka a kdo jsou moji příbuzní? To je moje matka a to jsou moji příbuzní! Každý totiž, kdo plní vůli mého nebeského Otce, to je můj bratr i sestra i matka.“ (Mt 12,48–50) Slovo rodí ti, kteří ho činí světu viditelným. Maria opravdu ukazuje Krista. Příze, kterým Panna Maria tká tělo Kristovo, je červené, protože to je barva božství. Maria je pokryta šatem modré barvy (na ikonách často i zelené), což vyjadřuje, že je součástí stvořeného světa. Zelená je barva země a modrá lidství. Maria je pokryta červeným pláštěm, což vypovídá o tom, že ji Kristus zbožstil, protože ona ho přijala, dala mu prostor. A proto příze není pouze z vlákna Kristova těla, ale je vytvořena i z vlákna jejího těla: Maria bude spasena tím, že dala prostor Slovu. Tím se nám předkládá důležitý moment duchovního života: je třeba přebývat tak dlouho se Slovem, až ho v sobě začneme přímo nosit. Písmo svaté říká, že „Boží slovo je plné života a síly“. (Žid 4,12) Proměna nás samotných není pouze ovocem našeho úsilí: Je třeba nosit Slovo v srdci dlouho a pozorně, s náklonností o něm meditovat, aby v nás mohlo začít růst a jednat. Proto mniši stále přemítali o Slově, až je samotné Slovo proměnilo a tkalo jejich život tak, že se postupně stali viditelnou črtou na obraze Slova, které učinili světu viditelným. Vyprošujme si požehnané ticho v srdci, aby v něm vyrostlo Slovo!

S. Luisa Karczubová

Jeden z vás mě nadchl hlubokou myšlenkou: „Kněžská alba zahaluje lidství kněze, ornát odhaluje kněžskou důstojnost!“ Když si kněz obléká roucha ke mši svaté, Pán ho obléká do svého Srdce, zahaluje jeho lidství a uděluje mu svou kněžskou důstojnost! Jak vzácné je rozhodnout se a sloužit Bohu, jak mimořádnou ochranu od Pána lásky mají ti, kteří ho následují, jak uctivě se chová Pán k těm, kteří si ho vyvolí jako svého nejlepšího Přítele... A co každý z nás – co mohu já sám o sobě?

Abychom naplnili milost všeobecného kněžství, můžeme každý den všechny své bolesti spojovat s obětí Ježíše Krista a vkládat do mešní oběti, kterou denně přináší naši kněží na oltářích našich kostelů. Takto se připojujeme k tomu nejvzácnějšímu, co v církvi vůbec máme: k eucharistickému Kristu, který je mezi námi stále přítomen jako Emanuel! A pak se, zvláště v této postní době, mohu ptát: Čím a jak si odívá Pán mě: co denně zakrývá a doplňuje z mé povahy, z mého chování a projevu? Kde mě Pán každý den vysvobozuje a uzdravuje? Uvědomuji si to vůbec a jsem Pánu vděčný za takový projev a skutek lásky k mému srdci? Vděčnost se pojí s radostí. Přeji vám tichou a skrytou radost srdce, kterou svět nemůže dát ani vzít!

S. Kateřina Klosová

* * *

Ze slov papeže Františka: „Teď jdeme do Jeruzaléma...” Cesta postní dobou, stejně jako cesta křesťanským životem, prochází světlem zmrtvýchvstání, které prozařuje city, postoje a rozhodnutí každého, kdo chce jít za Kristem. Když je Ježíš drcen na kříži, ve chvíli, kdy prožívá maximum bolesti a lásky, mnozí mu nelítostně předhazují: „Zachraň sám „sebe!“ (Mk 15,30) Je to kritické pokušení, které svádí všechny i nás, křesťany. Takovéto „evangelium“ záchrany sebe sama však není evangeliem spásy. Je to nejfalešnější apokryfní evangelium, které nakládá kříže druhým. Pravé evangelium však kříže druhých bere na sebe. Myšlení zaměřené pouze na sebe je otcem všeho zla. Jeden ze zločinců však Ježíše pozoruje a spatří v Něm mírnost lásky. A dosáhne ráje tím, že udělá jedno: přenesení pozornosti od sebe k Ježíši, od sebe k tomu, kdo byl po jeho boku. Na Kalvárii došlo k obrovskému střetu mezi Bohem, který nás přišel zachránit, a člověkem, který chce zachránit sám sebe; mezi vírou v Boha a kultem ega; mezi člověkem, který obžalovává, a Bohem, který promíjí. A zvítězil Bůh, jehož milosrdenství sestoupilo na svět. Z kříže vytrysklo odpuštění a zrodilo se bratrství. Hledme na Ukřižovaného Boha, prosme ukřižovaného Boha o milost být jednotnější, bratrštější.

